BASAHIN SA TAGALOG →

IN-UPDATE KAN 17 OKTUBRE 2026

26 NA PAHINA

Kagurangnan,

Itao Mo sa Samuya an Bukid na Ini

ENOT NA TOMO · AN MGA GAMOT SA LANCASTER COUNTY

Poon Lancaster County PA sagkod Malvar Street Baguio City Philippines

Engle · Robson · Leonard · Haines

Ken asin Mary Lou Engle · Kasaysayan kan Pamilya Engle

Enot na Tomo: An mga Gamot sa Lancaster County

Switzerland · Pennsylvania · Kansas · Ontario · England · 1743–1950

Dagos sa Pamilya Engle 3
Sarong Libro nin Pagirumdom 4
KUN SAIN KAMI NAGHALE 5
An mga Swiss na Engel kan Lancaster County 6
An River Brethren 7
An Engle Grove Deed, 1789 8
Pasolnupan sa Kansas 9
Si Grant asin si Mabel 10
An mga Robson 11
Mga Tiya asin Tiyo na Robson 12
An mga Haines 13
An mga Leonard 14
An Parawalat na Saiyang Kinua 15
Si Ginny, Mary Lou, Paul asin Betsy 22
An Puon kan Pamilya 23
Mga Kaibang Libro 24
Sources 25

Dagos sa Pamilya Engle

An sadit na librong ini nagsasaysay kan istorya kan sarong pamilya: sarong aking lalaki sa uma sa Kansas na an pangaran Ken Engle, sarong estudyanteng nars hale sa Canonsburg na an pangaran Mary Lou Leonard, asin an anom na aki na pinadakula ninda sa pagitan kan prairie asin kan mga isla kan Filipinas. Sa likod ninda nakatindog an mga Engle, Robson, Leonard asin Haines, mga ordinaryong tawo na namomoot sa Kagurangnan asin nagsusurat kan mga bagay. Sa atubangan ninda yaon an mga apo asin mga apo sa tuhod na padagos pang nagdudugang nin mga kapitulo.

Poon 1951 sagkod 1975, nagserbi si Ken asin si Mary Lou sa Kagurangnan sa Filipinas, asin an trabaho na pinagpoon ninda padagos sagkod ngunyan paagi sa keepm.org. An mga istoryang ini iyo an pinagpoonan kan gabos.

Sarong Libro nin Pagirumdom

Tinagama ni Ken asin ni Mary Lou Engle an gabos. Mga diary na sinusuratan haros aroaldaw poon kan mga taon 1940 sagkod 2003. Pirang ribong surat. Mga traynta mil na retrato asin slide. Mga reel-to-reel tape na mayo nin nagpatugtog sa laog nin anom na pulong taon.

Mga duwampulong taon na an nakaagi, pinascan ni Kevin asin ni Gordon an kadaklan kaini. Mga sampulong taon na an nakaagi, itinao ni Kevin ki Gordon an mga hard copy tanganing mabasa niya, asin kan 2026 nagpoon si Gordon na magpadara sa pamilya nin mga halipot na totoong istorya na binuo hale sa saiyang nanompongan. An saiyang archive igwa na ngunyan nin 4,669 na dokumento, poon 1719 sagkod 2004, asin labi sa 8,000 na pahina nin diary.

Simple an saiyang patakaran. An mga sinitar iyo mismong mga tataramon ni Nanay asin ni Tatay, tataramon por tataramon, kaiba an diary asin pahina na pinaghalean. Mayo nin inimbento. Kun an sarong paryente iba an girumdom, idinudugang an koreksyon.

> Para sa arog kaining panahon.
>
> Si Gordon, manongod sa kun taano tinagama kan samong mga magurang an gabos (Esther 4:14)

Sabi ni Gordon, an mga diary "ibinabalik sato an sadiri tang mga buhay nin sarong kapidaso sa lambang beses, asin an marhay na kabanga kan ibinabalik ninda iyo an mga bagay na isusumpa ta na aram ta na."

An serye na ini nagtitipon kan mga istoryang iyan sa sarong lugar, kaiba an mga naaraman kan pamilya manongod sa kun sain kita naghale. Padagos pang nagpapadara si Gordon nin istorya haros aroaldaw, asin an lambang saro makakalaog digdi.

> Dangan an mga may takot sa KAGURANGNAN parati nag-oolay-olay sa lambang saro… asin may sarong libro nin pagirumdom na isinurat.
>
> Malachi 3:16

ENOT NA KABTANG

Kun Sain Kami Naghale

Switzerland asin Pennsylvania · Kansas · Ontario · England

IN-UPDATE KAN 12 OKTUBRE 2026

☀ Si Karen asin Patrick sa Romblon

An mga Swiss na Engel kan Lancaster County

An istorya kan mga Engle sa America nagpopoon sa sarong pamilyang Swiss na naglayag pa-Pennsylvania kan mga taon 1750. Sinabi ini ni Ken nin malinaw sa sarong surat kan 1952: *"Pennsylvania Dutch, parehong si lolo asin si lola… an iba nagsasabing Swiss asin an iba German."* An kasaysayan kan pamilya nagsasabing Swiss.

An pinakamarahay na dokumentadong enot na ginikanan sa linya kan Engle iyo si **Ulrich Engel**, namundag kan Hulyo 1743. Nag-abot siya digdi kaiba an saiyang ama, na Ulrich man an pangaran (Ulrich), bilang sarong aki na mga onse anyos, nag-uma sa Donegal Township, Lancaster County, asin napangagom ki **Magdalena Bicksler**. Sa girumdom kan pamilya, siya an kampeon sa pagsakat sa Maypole sa Maytown. Magaan siya kaya nanggana, asin pinapano niya an saiyang mga bulsa nin abo na ipinapahid niya sa saiyang mga kamot para dai madulas.

An saiyang lapida nakatindog pa sagkod ngunyan sa Reichs Church Cemetery harani sa Marietta, na inukit sa German:

> `Hier ruhen die Gebeine von ULRICH ENGEL … gestorben den 28sten September 1799 im 57ten Jahr seines Alters.`
>
> "Digdi nagpapahingalo an mga tulang ni Ulrich Engel… nagadan kan ika-28 kan Setyembre 1799, sa ika-57 na taon kan saiyang edad"

Hale sa istorya ni Gordon na "Ulrich Engle, Born 1743" (20 Ago 2026) asin sa sarong surat ni Ken kan 1952.

An River Brethren

Hale sa iyo man sanang pamilya sa Lancaster County nagdakula si **Jacob "Yokeli" Engel**. An Yokeli iyo an palayaw na Pennsylvania Dutch para sa Jacob. Sa mga taon sa palibot kan American Revolution, nagin siya saro sa mga nagpoon na lider kan River Brethren, an simbahan na midbid ngunyan bilang **Brethren in Christ**. Binibilang ni Kevin an saiyang sadiri na walong henerasyon hale ki Yokeli. Dai nagkakaoyon an mga rekord kan pamilya kun si Yokeli sadit na tugang ni Ulrich o saiyang aki. An saiyang pagkamundag, mga 1753, nagtutukdo na tugang siya.

Duwang kayamanan hale sa mga taon na iyan an nakaabot sato. Kan 2009 nanompongan ni Kevin an **Engle Grove deed kan 1789** na ibinebenta. Nakarekord digdi an desiseis na acre sa Donegal Township na ibinenta nin 178 pounds ni Henry asin ni Anna Grove (si Anna tugang na babayi ni Ulrich) ki Ulrich Engle Jr., na pinirmahan kan "saindang marka." An mga retrato kan deed yaon sa sunod na pahina. Asin itinao ni Lola Mabel Engle ki Kevin an sarong **Martyrs Mirror** sa German na inimprenta kan 1814, nakabalot sa tabla asin anit asin mga kinse libras an bigat.

Kaiba man kan pamilya pasolnupan an kusina sa Pennsylvania. Naggigirumdom si Kevin na si Lola sa Tuhod Barbara Engle naggigibo nin cup cheese, asin "maaargaman mo ini sa bilog na harong sa laog nin pirang aldaw." Idinugang kan saiyang pinsan na si Lynette na tibaad iyo ini an paliwanag kun taano nahirapan an saindang mga ama na makaarog nin mga bagay pag-abot nin pagkagurang.

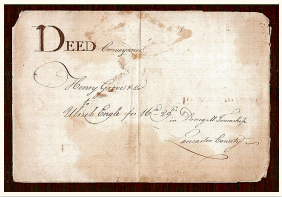
Hale sa mga papeles asin girumdom kan pamilya ni Kevin, asin sa mga email kan pamilya.

An Engle Grove Deed, 1789

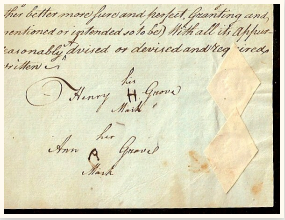
Ini an mismong deed. Nanompongan ini ni Kevin sa eBay kan 2009 asin binakal niya nin singkuwenta dolyares. Petsado 15 Agosto 1789, nakarekord digdi na si Henry Grove, sarong parauma, asin si Ann an saiyang agom, parehong taga-Donegal Township, Lancaster County, nagbenta ki Ulrich Engle nin desiseis na acre asin bente-nuwebe na perch duman sa halagang £178 na bulawan asin pilak na kuwarta, an daga “to have and to hold” (tanganing tagiyahon asin kaptan) para saiya asin sa saiyang mga paramana sagkod lamang. Si Ann tugang na babayi ni Ulrich. Dai siya ni si Henry tataong magsurat, kaya lambang saro nagpirma nin marka, sarong H asin sarong A, sa kataid kan sarong papel na selyo, sa atubangan nin duwang saksi.

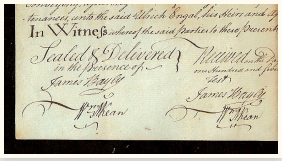
This Indenture: an bilog na deed, nakabukas.

An luwas, nakalupi: “Deed Conveyance, Henry Grove & ux [asin agom] to Ulrich Engle for 16 a. 29 p. in Donegall Township, Lancaster County.”

Si Henry Grove, an saiyang markang H, asin si Ann Grove, an saiyang markang A, kaiba an saindang mga papel na selyo.

“Sealed & Delivered in the Presence of” (Sinelyohan asin Itinao sa Atubangan kan) duwang saksi, na nagpirma man sa resibo kan kuwarta.

Koleksyon ni Kevin Engle

Pasolnupan sa Kansas

Kan mga 1879 asin 1880, dakol na pamilya kan Brethren in Christ an naghale sa Lancaster County pasiring sa prairie kan Dickinson County, Kansas. Kaiba sainda an apoon sa tuhod ni Kevin. *"Sa Kansas yaon an kadaklan sa mga kapamilya ko,"* sinurat ni Kevin kan 2013.

An pinakamidbid na aki kan Abilene, si Dwight D. Eisenhower, nagdakula sa sarong pamilya kan River Brethren na nagdumanan hale sa Pennsylvania sa parehong pagbalyo. Mayo nin ipinapahiling an samong mga rekord na magkapamilya kami, an parehong gamot sana kan simbahan asin an parehong daga kan Kansas. Itinala ni Mary Lou an aldaw kan 1971 kan idinedikar an Eisenhower Museum, kaiba si Mamie asin an mga Johnson na yaon sa banwa.

An samong linya nagpopoon ki **Harry Shelly Engle** asin ki **Barbara Martin Engle** pasiring sa saindang aki na si **Grant Ercil Engle**, namundag kan 21 Hulyo 1899. An tiyo ni Grant na si **Noah Martin** an nagtugdok kan **Grace and Truth Gospel Chapel** sa Abilene kan mga 1918. Nagsamba duman an pamilya kaiba an Plymouth Brethren sa laog nin nobenta na taon, asin si H. A. Ironside nagwalat duman kan enot na kabtang kan mga taon 1920. An kaenot-enotang kasal na ginibo sa kapilya iyo an kan Tiya Eloise, kan 1957. An huring pagtiripon kaini kan Marso 2010.

> An tawo na nagtugdok kan kapilya iyo an Tiyo ni Lolo Engle, si Noah Martin. An tawo na naligtas (an enot sa mga Robson), iyo an ama ni Lola Engle (asin ni Tiyo Orville), si Robert A. Robson.
>
> Kevin, 2010

Hale sa mga email kan pamilya (Kevin, 2010 asin 2013) asin sa diary ni Mary Lou kan 1971.

Si Grant asin si Mabel

Kan Setyembre 1922 napangagom si Grant Engle ki **Mabel Emma Robson**. Kan isinurat niya an saiyang enot na surat na nag-iimbitar saiya na makipag-date, isinurat niya an saiyang pangaran na "Mable," arog kan pagsurat kan saiyang sadiring tugang na babayi kan saiyang pangaran.

Nag-uma sinda pitong milya sa timog kan Abilene, asin nagpadakula nin limang aki: si **Ken** (1924), si **Keith** (1929), si **Eloise** (1935), si **Elaine** (1938) asin si **Jan**. Kan huri, si Keith an nagtrabaho sa lugar. Kada Nobyembre sa laog nin mga kwarentang taon, napapano an uma nin mga lalaki asin mga aking lalaki para sa pagdaop nin pheasant.

Naggirumdom si Ken nin sarong eskwelahan sa probinsya na may tolong estudyante sa walong grado, mga manok asin baboy sa 4-H na nawaran nin kuwarta, asin sarong aking baka na Holstein na mas nag-asenso. An saiyang lolo nagtutukdo kan Biblia asin minsan hinapot siya kun midbid niya si Jesus.

Naggigirumdom si Gordon kan darakulang kumalgang ni Lolo. *"Ngunyan kun mapundo ko sana si Lolo sa paghapot sako nin 'NAMATEAN MO IYAN' mientras kinukurot niya ako kan saiyang darakulang kumalgang..."*

Kan 1980 binayaan ni Grant asin ni Mabel an harong asin nagbalyo sa Brown's Memorial Home sa Abilene, kun sain si Ken nagpapasamba sa laog nin dakol na taon. *"Mas may kahulugan na ngunyan na yaon na duman an mga magurang,"* sinurat niya. Kan nag-nobenta anyos si Grant kan Hulyo 1989, sa Brown's ginibo an selebrasyon, asin an pamilya nagpasiring sa saiyang kwarto nin pasalisi-salisi.

Hale sa tape kan patotoo ni Ken kan 1973, sa saiyang mga surat, asin sa istorya ni Gordon na "He Made Quite a Hit" (29 Set 2026).

An mga Robson

An mga kapamilya ni Lola Mabel nag-abot sa Kansas hale sa Ontario. Si **John Ross Robson** asin si **Catharine Broadfoot Robson** igwa nin sampulong aki; si Albert, an pinakaagid, iyo sana an namundag sa Kansas. An ina ni John, si **Amy Graham Robson**, kaiba nag-abot kan 1876 asin nag-erok nin mga sampulong taon harani sa Abilene. Si Tiya Eloise may tinatagama na dakulang retrato ni Catharine sa saiyang kwarto.

An saindang aki na si **Robert Alexander Robson**, an samong apoon sa tuhod, napangagom ki **Cora Eva**. An saiyang ama, si **Henry Eva**, sarong beterano kan Civil War; siya asin an saiyang agom na si Hester nakalubong sa sementeryo kan Abilene.

> Naggigirumdom ako na sinabi sako kan sakong ina na an saiyang ama gustong-gusto magbayle asin binayaan niya iyan kan siya nakombertir… Nagtutubod ako na naligtas siya sa mensahe ni H.A. Ironside.
>
> Tiya Eloise, 2014

Si Robert nagin saro sa mga nangengenot na tugang sa Grace and Truth Chapel. Nagtutubod si Kevin na si Lola Engle asin si Ken "namana an saiyang diosnon na ugali."

Nagadan si Cora kan 1935, mientras nagbabados si Mabel ki Eloise. Medyo mapamahiin si Lola Robson asin naghuna na an sarong babayi na nagbabados dai dapat magharani sa mga naghihingagadan, kaya dai na sinabihan ni Mabel an saiyang ina manongod sa bata. *"Gusto ko sana na mas dakol pa an hinapot ko kan may tsansa pa ako,"* sinurat ni Eloise.

An mga pinsan na Robson nagtitiripon pa sagkod ngunyan sa Abilene sa enot na Domingo kan Agosto. Kan 2017, duwang pinsan na Winslow an nag-abot na nakasul-ot nin kilt na Gunn tartan.

Hale sa mga email kan pamilya, kaiba an kay Tiya Eloise kan 2014.

Mga Tiya asin Tiyo na Robson

An mga aki ni Robert asin ni Cora iyo si **Mabel** (an samong lola), si **Roberta**, si **Harry**, si **Orville**, si **Cleason** asin si **Lela**. Nagadan si Lela kan sadit pa na aki. Nagadan si Cleason kan hoben pa. Parating sinasabi ni Ken, *"Si Tiyo Cleason an pinakapaborito kong tiyo."*

Napangagom si Roberta ki **Wendell Koons**. An saindang panganay na aki, si **Alvin Dean Koons**, nagin chaplain sa U.S. Navy. Si Ken saiyang primo hermano, asin naggigirumdom si Kevin na nadangog niya na si Ken an nagdara ki Alvin sa Kagurangnan kan mga aki pa sinda. Nagluwas giraray si Alvin sa Filipinas kan 1966, may dara-darang plawta (Ikaduwang Tomo).

Si Tiyo Orville, an pinakaagid, napangagom ki **Tiya Lois**, na an saiyang tinapay, malagkit na cinnamon roll asin fudge pinag-oolayan pa sagkod ngunyan. Naggigirumdom an sarong pinsan na si Lois *"parating nagsasabon kan sakong buhok sa lababo asin ako nagtutugtog kan pump organ."*

An harong sa uma kan mga Robson harani sa Abilene, kun sain nagdakula si Mabel asin an saiyang mga tugang asin kun sain nag-erok si Tiyo Orville sa laog nin dakol na taon, sa pamilya na giraray. Tinatagama man kan pamilya an sertipiko ni Mabel kan pagtapos sa ikawalong grado asin duwa sa saiyang mga journal kan aki pa siya.

Si Kevin an bakong opisyal na historyador kan pamilya Robson. Pinagpoon niya an RobsonHistory blog kan 2008.

Hale sa mga email kan pamilya asin sa RobsonHistory blog ni Kevin.

An mga Haines

An mga kapamilya kan ina ni Mary Lou naghale sa England. Si **Ernest G. Haines**, "E. G.," namundag mga 1871, aki nin sarong parakatay nin hayop na nagin bookkeeper asin namomoot sa mga numero. Napangagom siya ki **Alice Bush**. Igwa sinda nin kambal na babayi, si **Freda** asin si **Mary**, asin sarong aking babayi na pinangaranan ninda na **Avril**, an tataramon na French para sa Abril, huli ta namundag siya kan Abril, kan ika-26, kan 1902.

Mga 1908 nagbiyahe an pamilya pa-America, enot sa Cincinnati dangan sa Canonsburg, Pennsylvania, harani sa Pittsburgh. Nagadan an sadit na si Mary kan desisais anyos siya. Si Alice napilay huli sa arthritis kan huring mga taon, asin si E. G. an nagtutulod kan saiyang wheelchair pasiring sa simbahan. Namomoot siya sa himno na "Rise, My Soul! Behold 'Tis Jesus."

Nag-adal si Freda sa Moody asin napangagom ki **Rev. George Bates**. An saindang aking babayi na si Ruth Elaine iyo an "sadit na barkada" ni Mary Lou.

Nabuhay si Lolo Haines nin halaba tanganing mahiling an mga apo sa tuhod hale sa Manila. Nagbasa si Ken kan Kasuratan kaiba siya kan semana bago siya nagadan, kan pagpoon kan 1961, asin nagtaram sa saiyang lamay.

> `Sagkod digdi tinabangan kita kan Kagurangnan.`
>
> an bersikulo na ipinaheras ni Ken ki Lolo Haines (1 Samuel 7:12)

Hale sa mga surat asin email kan pamilya.

An mga Leonard

Si **John Reihner Leonard** namundag kan Pasko kan 1899 sa Washington, Pennsylvania, aki ni Frank asin ni Harriet Leonard. Kan Setyembre 1926 napangagom siya ki Avril Haines sa First Baptist Church sa Canonsburg. Nagpapadalagan siya nin sarong planta, nagbabakal asin nagbebenta nin mga propiedad asin trak, asin sa pagitan kan 1937 asin 1944 nag-shoot siya nin bente-singko na reel nin home movies. Inilaog ini ni Gordon sa video. Sa mga ini nahihiling si Mary Lou na nagdadakula poon pito sagkod mga katorse anyos, na nagtutugtog nin trombone.

Kan Oktubre 1952, an semana na naglayag si Mary Lou pa-Manila, sinuratan siya ni John nin sarong surat na inaapod ni Gordon na "The Hospital for Somnambulists." Si Avril naglalakaw mientras nakaturog maski aldaw na aldaw asin napilay giraray an saiyang may sakit nang bitis. Si Betsy, na trese anyos, nagsandig sa pinto kan silong asin nahulog sagkod sa ibaba.

> Kaya mahihiling mo, sa pagitan kan pagigin ko Supt kan Ospital para sa mga naglalakaw mientras nakaturog, parasaluto & parapadara, okupado ako.
>
> John Leonard ki Mary Lou, Oktubre 1952

> Bibakalan ko si Nanay nin bagong makinilya na arog kan ki Ginny huli ta gusto niya magsurat nin mga surat & dakol an saiyang susuratan.
>
> an parehong surat

Totoo, dakol an saiyang susuratan. Nagsurat pa si Avril sa laog nin trenta y siete pang taon. Limangatos bente y uno sa saiyang mga surat an nagdanay, mas dakol kisa sa kiisay man sa archive apuwera ki Ken asin ki Mary Lou.

Nagadan si John Leonard kan 1 Agosto 1964, sesenta y kuatro anyos. Nabuhay si Avril sagkod 1 Oktubre 1989 asin nagadan na otsenta y siete anyos.

Hale sa surat ni John Leonard kan Oktubre 1952, sa istorya ni Gordon na "The Hospital for Somnambulists" (8 Set 2026).

An Parawalat na Saiyang Kinua

Canonsburg, Pennsylvania, an tiempo nin lipot kan 1954. Sarong simbahan na mayo nin parawalat, asin sarong chairman kan mga trustee na dai makatukaw nin tahimik.

Napakombinse na ni John Leonard an sarong bangko na magpautang tanganing bayadan an utang kan simbahan sa Association. Dangan nag-abot an mas dakulang problema. Tinipiar niya ini para sa saiyang aking babayi asin manugang sa Manila, kaiba an gabos na question mark:

> Dangan,kaipuhan mi maghanap nin parawalat?????? Kaya si Nanay okupado,nag-aapod, nagsusurat,nag-aampo,etc. asin nagtatabang ki Emil na may parawalat parati sa pulpito. Dangan may nagrekomendar sato kaining si Romig. Alagad yaon siya HARAYO SA SOLNUPAN.sabi kan gabos.
>
> John Leonard ki Ken asin ki Mary Lou, Huwebes 1 Abril 1954

Harayo sa solnupan. Iyo iyan an Davenport, Iowa.

Harayo sa Solnupan

An kadaklan na chairman kan mga trustee masurat sana nin sarong surat. Tibaad duwa. Dangan maghalat nin simbog. Bakong ini.

> ```
> Kaya mayo akong sinabihan na siisay man asin
> sumakay ako sa eroplano asin naghale kan banggi na
> kan Sabado nag-eroplano pa-Davenport Ia. nagduman
> sa saiyang simbahan Domingo nin aga dinara siya
> asin an saiyang pamilya sa pamanggihan,gustong-
> gusto ko siya, inayos ko na mag-abot siya digdi
> nin 4 na aldaw,etc etc. Dali-dali,naghanap nin
> eroplano pabalik,ta may Negosyo ako Lunes nin Aga.
> ```
>
> an parehong surat

Naghale kan Sabado nin banggi. Nakabalik kan Domingo nin banggi. Nasa trabaho na kan Lunes nin aga. Asin mayo siyang sinabihan na siisay man kun sain siya nagduman.

Mas Aram Mi ni Nanay

Nag-abot an tawo para sa saiyang apat na aldaw. Nagboto an simbahan na apodon siya. Dangan an gabos nagpugol kan saindang hinangos.

> Kaya nagboto an Simbahan na apodon siya asin an gabos natatakot na dai niya aakoon,alagad mas aram mi ni Nanay.
>
> an parehong surat

Mas aram mi ni Nanay. Duwang semana bago kaini, nakasurat na si Avril pa-Manila:

> An mga Romig madigdi sa enot na aldaw kan bulan asin siya mawalat sa Abril 4 sa enot na beses. O kaogmahan!
>
> Avril Leonard, Domingo 14 Marso 1954

Asin sa mismong sunod na linya: *"Si Tatay pambihira talaga asin pirmi kaming gabos pinapangirit."*

Pitong Taon

Kaya nag-abot an mga Romig sa Canonsburg, asin an parawalat hale sa harayo sa solnupan nagin labi pa sa parawalat. Nagdaop siya kaiba si John Leonard, labi sa sarong beses, sabi kan mga surat; sarong taon, an duwa sainda naghale nin alas dos nin madaling-aldaw. Nag-abot an mga Romig para sa pamanggihan kan Thanksgiving. Nagpadara si Mrs. Romig nin blackberry pie, mainit pa hale sa hurno.

Pitong taon na arog kaiyan. Dangan, kan Disyembre 1961, binasa kan mga Romig an saindang pag-resign sa simbahan, pagkatapos kan Pamanggihan kan Kagurangnan. Kabangang oras pagkatapos, sinurat ni Avril, nag-ring an telepono: sarong simbahan sa Warren, Ohio, na nag-iimbitar saiya na mag-abot asin magkandidato.

Asin si John Leonard an maduman na sa pagdaop.

> Si Tatay yaon sa pagdaop alagad medyo dai niya gusto maghale kan Domingo nin hapon; an totoo dai man kami gayong may gana magkakan kan pamanggihan kan aldaw na iyan. Sa hona ko kun kaiba niya an parawalat, iba sana an saiyang namamatean
>
> Avril Leonard, Miyerkoles 6 Disyembre 1961

Saro Pang Party

Duwang semana pagkatapos, nagpaplano si Avril nin saro pang party bago maghale an mga Romig. An kumpleanyo ni John Leonard iyo an aldaw nin Pasko.

> Magkakaigwa kami nin birthday party para ki Tatay asin sa duwa sa mga Romig Sab. nin banggi
>
> Avril Leonard, Miyerkoles 20 Disyembre 1961

Dangan nakahale na sinda.

Ngunyan magpaabante kita pasiring sa Sabado, an enot na aldaw kan Agosto, 1964. Sa Villa Park, Illinois, binuksan ni Ken Engle an saiyang diary kan agang iyan asin isinurat an saiyang bersikulo para sa aldaw:

> Dad Leonard. I Peter 2:25 Siya an satong Dakulang Pastor. Gurano kaipuhan ta an sarong pastor sa mga aldaw na ini.
>
> Ken, Sabado 1 Agosto 1964, sa itaas kan pahina

Duwang Tawag sa Telepono

Kan banggi na iyan nag-ring an telepono sa Villa Park. Si Betsy. Dangan, sarong oras pagkatapos, si Betsy giraray. Isinurat ini ni Mary Lou:

> Si Daddy nagduman sa Langit ngunyan. Nagpundo sana an paghangos harani na sa tanga nin banggi. Nag-apod si Betsy sarong beses tanganing sabihon samo na maluya siya, asin sarong oras pagkatapos tanganing sabihon na wara na siya.
>
> Mary Lou, Sabado 1 Agosto 1964

Tolong aldaw pagkatapos, kan Martes nin hapon, nag-abot an lubong. Isinurat ni Mary Lou kun siisay an nangenot sa serbisyo:

> Aldaw kan lubong. Si Ken Romig, si Don Main asin si Ken an nagserbisyo.
>
> Mary Lou, Martes 4 Agosto 1964

Asin si Ken, sa saiyang sadiring diary, sa parehong aldaw:

> Dad Leonard — Lubong. Si Pastor Roming an nagtaram sa Lubong alas 230. Si Don Main an nagbasa kan Kasuratan. Ako an nagserbisyo sa kataid kan lubngan. Binasa an I Thes 4:15-18
>
> Ken, Martes 4 Agosto 1964

An Tawo na Malubong Saiya

Si Pastor Romig, nakabalik sa Canonsburg hale sa kun sain man siya dinara kan mga taon. Dai sinasabi kan mga surat kun hale sain.

Sampulong taon asin apat na bulan bago kaini, sarong negosyante an nag-eroplano pa-Iowa sarong Sabado nin banggi, mayo nin sinabihan, nadangog an sarong dai midbid na nagwalat, dinara siya asin an saiyang pamilya sa pamanggihan, asin dali-daling nag-uli para sa Lunes nin aga.

Nagduman siya asin kinua an tawo na malubong saiya.

> `Huli ta kamo dati arog nin mga karnero na nawawara; alagad ngunyan nagbalik na kamo sa Pastor asin Paraataman kan saindong mga kalag.`
>
> 1 Peter 2:25, an bersikulo na isinurat ni Ken sa itaas kan pahina kan saiyang diary kan 1 Agosto 1964

Kun ano an magigin kahulugan kan "mas aram mi ni Nanay," sabi ni Gordon, iyo an natatadang kabtang kan istorya.

Hale sa mga surat ni John asin ni Avril Leonard pa-Manila kan 14 Marso asin 1 Abril 1954 asin 6 asin 20 Disyembre 1961, sa mga diary ni Ken asin ni Mary Lou kan 1 asin 4 Agosto 1964, asin sa istorya ni Gordon na "The Preacher He Went to Fetch" (15 Okt 2026), na isinurat para ki Tiya Betsy asin Tiyo Carl.

Si Ginny, Mary Lou, Paul asin Betsy

Si John asin si Avril nagpadakula nin apat na aki sa Canonsburg. Si **Mary Lou** (1930–2003), an samong ina, an ikaduwa.

Si **Virginia** "**Ginny**" (1927–1988) nag-adal bilang nars sa New York. Nabalo kan saiyang honeymoon kan 1950, nagduman siya sa Belgian Congo bilang misyonerang nars sa laog nin mga dose anyos asin duwang beses na inilikas kan British Army. Pagbalik sa harong, siya an nangenot sa student health center sa Moody Bible Institute asin napangagom ki Paul Moldenhauer.

Si **Paul Ernest Leonard** (1933–2026) nakakua kan saiyang doctorate sa Manchester sa irarom ni F. F. Bruce, nagserbi sa komite kan pagpalis kan NIV, nagtukdo nin Bagong Tipan sa Trinity, asin nagsanay nin mga counselor para sa crusade ni Billy Graham sa New York. Bilang chaplain asin koronel sa Army, inapod siya para sa Gulf War kan 1991. An diary ni Ken nagsabi na "Pa-Saudi Arabia." Tinadom ni Tiya Betsy si Gordon kan 2026: nagserbi si Paul sa mga nasugatan sa Landstuhl, Germany. Napangagom si Paul ki **Carol Schmidt** na taga-Kansas kan 1957, asin sa laog nin setenta na taon nin mga diary, parati sindang "Paul & Carol," arog nin sarong law firm.

Si **Betsy Jane**, an pinakaagid, napangagom ki **Carl Armerding**, na nagtukdo sa Regent College sa Vancouver asin nagtabang sa pagpalis kan Mga Hukom para sa New Living Translation.

Kan 1978 an apat na aki nagsalisi sa pag-ataman sa saindang ina, sarong bulan an lambang saro.

> `Ginny (Abril) Betsy (Mayo) Paul (Hunyo), ML Hulyo.`
>
> An diary ni Ken, 1978

Dapat may ikalimang pangaran an listahan kan salisihan. Si Carol, an manugang na babayi, tahimik man na nagsalisi.

Hale sa diary ni Ken kan 1978 asin sa mga istorya ni Gordon manongod sa mga Leonard, Ago–Set 2026.

An Puon kan Pamilya

ENGLE · Ulrich Engel (1743–1799) nag-agom ki Magdalena Bicksler · Lancaster Co., PA
… Harry Shelly Engle (nagadan 1956) nag-agom ki Barbara Martin

ROBSON · John Ross Robson nag-agom ki Catharine Broadfoot · Ontario → Kansas
Robert Alexander Robson nag-agom ki Cora Eva

Grant Ercil Engle 1899–1992
nag-agom 1922

Mabel Emma Robson
nagadan mga 1983

Ken · Keith (agom si Cleo Barten) · Eloise (agom si Kevin Dyer) · Elaine (agom si Charlie Corkill) · Jan (agom si Ken Horst)

HAINES · Ernest G. Haines (namundag ~1871, England) nag-agom ki Alice Bush

LEONARD · Frank Leonard (1862–1952) nag-agom ki Harriet

John Reihner Leonard 1899–1964
nag-agom 1926

Avril Haines
1902–1989

Virginia (agom si Paul Moldenhauer) · Mary Lou · Paul (agom si Carol Schmidt) · Betsy (agom si Carl Armerding)

Kenneth Ercil Engle
9 Nob 1924 – 5 Nob 2009

Mary Louise Leonard
20 Hul 1930 – 12 Abr 2003

nagkasal 26 Abril 1953 · San Juan Gospel Hall, Manila

Becky · Karen · Kevin · Stan · Gordon · Doug

Mga Kaibang Libro

Walong kaibang libro an nakatindog sa gilid kan limang tomo kan istorya.

Sa Saiyang Kaogmahan: An Buhay asin Ministeryo ni Ken Engle
An sadiring mga surat ni Tatay · 1951–1987 · an saiyang buhay asin ministeryo

Parapahayag ni Cristo: An Istorya ni Rudy Ponce de Leon
San Juan, Rizal · 1951–1996

Grace Triumphant
an autobiography ni Cyril H. Brooks · © 1985 Walterick Publishers

"Mary Lou, Mary Lou": An Istorya ni Evelyn asin Fred Balanag
Baguio City · 1968–2010

Cheryl
Cheryl Lyn Engle · an saiyang buhay, an saiyang musika, an saiyang sadiring mga tataramon

Karen, Patrick, asin Romblon: "Pagdara kan Bisyon"
keepm.org · an Emmaus app · Moments to Remember · Karen asin Patrick

Mga Istorya kan Pamilya asin mga Amigo
Mga amigo kan trabaho · mga istorya kan pamilya · reperensya kan pamilya

An mga Girumdom ni Kevin
Kevin Engle · sa saiyang sadiring mga tataramon · Stewards Foundation · Sa Sadiring mga Tataramon ni Tatay

> **Faithful Men: A Library of Christian Classics**, hale sa PlymouthBrethren.org: mga parasurat na Brethren asin mga buhay nin misyonero, puwedeng hanapon sa parasurat, Kasuratan asin tema. Buksan an librarya ↗

An Mga Laog kan bilog na serye →

An gabos na link sa serye, sa sarong lugar →

Mga Pinaghalean

Mga istorya ni Gordon na ginamit sa tomong ini: Ulrich Engle, Born 1743 · The Hospital for Somnambulists · Ginny April, Betsy May, Paul June · Where the Wounded Came · The One He Never Had to Perform · He Made Quite a Hit · Aunt Eloise, duwang istorya · The Preacher He Went to Fetch (mga surat ni John asin ni Avril Leonard kan 14 Marso asin 1 Abril 1954 asin 6 asin 20 Disyembre 1961; mga diary ni Ken asin ni Mary Lou kan 1 asin 4 Agosto 1964). Kaiba man an mga surat kan pamilya poon 2008–2026 asin an tape kan patotoo ni Ken kan 1973.

Kasaysayan kan Engle sa internet: Engle History and Family Records of Dauphin and Lancaster Counties · Ulrich Engel and Anna Brechtbühl · Rev. Jacob Engle (1753–1833) sa FamilySearch · The Brethren in Christ.

Mga lubngan sa Find a Grave: Ulrich Engel (1711–1757) · Anna Brechtbühl Engel (1715–1764) · Ulrich Engel (1743–1799) · Anna Engel Grove (1741–1805) · Elder Jacob “Yokeli” Engel (1753–1833) · Veronica “Fannie” Schock Engel (1750–1816).

Ano an Masunod

An Ikaduwang Tomo, *An Apod sa Filipinas*, an nagpapadagos kan istorya.

> Ingatan sinda para ki Jesus sagkod sa kasagkoran.
>
> an pag-ampo sa likod kan KEE Philippine Missions

Edisyon kan 11 Oktubre 2026 · kaiba an "Prays for Us Daily" ni Gordon (10 Okt 2026), "ML + I," "Two Candles" asin "The Wedding," an mga surat ni Ken kan mga Taon kan Gera 1943-45, an mga surat kan 1950-51, "Parapahayag ni Cristo" (an istorya ni Rudy Ponce de Leon), "Mary Lou, Mary Lou," an istorya ni Evelyn Balanag kaiba an saiyang mga retrato, "The Landlord and the Projectionist," asin sarong lista nin mga hyperlink